Molenlanden

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	**Slingelandse Plassen**
Zaaknummer	:	1177622
Portefeuillehouder	:	Wethouder Jan Lock
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Bas Renes

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. Aan het college akkoord te geven om aan de Stichting natuur- en recreatiegebied Slingelandse Plassen een bedrag van €788.747,- ter beschikking te stellen ten behoeve van beheer en instandhouding van het natuur- en recreatiegebied Slingelandse Plassen.
2. Dit bedrag ten laste te brengen van:
   - De reserve Slingelandse Plassen voor een bedrag van €759.902,-
   - De Algemene Reserve voor een bedrag van €28.845

Inleiding

Op 23 november 2021 heeft u besloten de inhoud van de eindrapportage Slingelandse Plassen te onderschrijven en te ondersteunen als vertrekpunt voor de oprichting van een stichting die het beheer, onderhoud en doorontwikkeling van het recreatiegebied Slingelandse Plassen voor zijn rekening neemt. Dit voorstel voorziet in de afronding van de raadsbesluitvorming van dit proces.

Het is al enige tijd geleden dat u dit besluit heeft genomen. De afgelopen periode is besteed aan beheer van het gebied en transformatie van de initiatiefgroep naar een stichtingsbestuur. In juni 2022 heeft dit geresulteerd in de oprichting van een stichting.
Tegelijk is de afgelopen periode ook meer zicht ontstaan op de exacte uitdagingen rond beheer en onderhoud. Een belangrijk aandachtspunt is bijvoorbeeld het beheer van de zwemplas. Er zijn duidelijke spelregels vanuit de provincie rond de hygiëne die hier moet worden geborgd. Deze en andere spelregels zullen worden vertaald in een beheerovereenkomst.

In dezelfde periode is een aantal investeringen in het gebied gepleegd, waarmee uitvoering wordt gegeven aan uw raadsbesluit. Er is een deel van het MTB-parcours ondertussen aangelegd. Daarnaast zijn speeltoestellen vernieuwd en is een start gemaakt met de aanleg van het voedselbos. Het gebied van het voedselbos is toegankelijk gemaakt door de aanleg van een aantal paden en zijn de beschoeiingen vernieuwd. Dat is met gebiedseigen materiaal gedaan.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

Eerdere besluiten

In 2017 hebben de gemeente Giessenlanden en Molenwaard de gronden van recreatie- en natuurgebied Slingelandse Plassen overgenomen van de provincie. De provincie heeft daarbij het onderhoud voor een bedrag van €1 mln afgekocht.

Op 23 november 2021 heeft u onder een aantal voorwaarden ingestemd met de oprichting van het inrichtingsplan voor de Slingelandse Plassen, de oprichting van een stichting ten behoeve van beheer en onderhoud en de overdracht van de gronden aan deze stichting. Het besluit luidde als volgt:

[De gemeenteraad besluit:]"de inhoud van de eindrapportage Slingelandse Plassen te onderschrijven en te ondersteunen als vertrekpunt voor de oprichting van een stichting die het beheer, onderhoud en doorontwikkeling van het recreatiegebied Slingelandse Plassen voor zijn rekening neemt;
Als voorwaarden voor de stichting in oprichting te stellen dat:

- *de publieke toegankelijkheid blijft binnen wettelijke verplichtingen daargelaten jaarrond (bijv. broedseizoen) gewaarborgd voor het gehele Slingelandse plassen gebied;*
- *de zwemwaterfunctie blijft gehandhaafd;*
- *de governance zodanig is geregeld dat de risico's van zowel de deelnemers in de stichting als van de gemeente zodanig zijn afgedekt dat een kostenneutrale exploitatie in beginsel structureel is geborgd evenals de organisatorische continuïteit;*
- *de verantwoording is geregeld in een jaarverslag (met daar in verslag realisatie, jaarplan volgend jaar en communicatie) en door de installatie van een raad van toezicht met vertegenwoordiging vanuit het college van de gemeente Molenlanden.*
- *Indien aan deze voorwaarden is voldaan het nog beschikbare budget onderhoud Slingelandse Plassen (ca. €825.000) aan de stichting (na oprichting) in drie delen ter beschikking te stellen onder de voorwaarde dat dit niet is aan te merken als (ongeoorloofde) staatssteun.*
    - *1e deel van €150.000 na goedkeuring raadsvoorstel aan het college;*
    - *2de deel van €300.000 na oprichting stichting, installatie raad van toezicht, en na goedkeuring van de gemeenteraad;*
    - *3de deel van €375.000 na goedkeuring van het beleggingsprogramma door het stichtingsbestuur en de raad van toezicht."*

Het college heeft u bij raadsinformatiebrief van 22 maart 2022 bericht dat hij de concept statuten van de stichting Slingelandse Plassen had goedgekeurd. De oprichting van de stichting was één van de eerste stappen in het vervolgtraject. Hierdoor ontstaan mogelijkheden voor de stichting om zich als rechtspersoon te presenteren. Daardoor kan een betaalrekening worden aangemaakt en kunnen rechtshandelingen worden verricht. Het is dan ook mogelijk om bv een overeenkomst met de gemeente te gaan sluiten, wat nodig is om de gronden in beheer van de stichting te kunnen geven en het in uw raadsbesluit toegezegde bedrag over te kunnen doteren. Wij hebben u toen ook bericht via een raadsinformatiebrief dat de concept statuten in overeenstemming waren met uw besluit. Op 1 punt weken de statuten echter af van uw letterlijke besluit van november. U had besloten dat er een raad van toezicht moest komen. Deze raad van toezicht is vervangen door direct toezicht door het

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

college. Deze invulling is in deze specifieke context veel krachtiger en praktischer en het dient tegelijk hetzelfde doel. Deze invulling wordt ondersteund door het advies van de notaris.

Beoogd effect

De gewenste situatie is dat het gebied Slingelandse Plassen een in hoofdzaak recreatie- en natuurfunctie behoudt die kan rekenen op maatschappelijk draagvlak en dat beheer en onderhoud adequaat zijn georganiseerd en in beginsel kostenneutraal verloopt.

Argumenten

1.1 De publieke toegankelijkheid en zwemwaterfunctie zijn geborgd

In uw besluit van eind 2021 heeft u een aantal inhoudelijke kaders vastgesteld, nl:

- de publieke toegankelijke blijft binnen wettelijke verplichtingen daargelaten jaarrond (bijv. broedseizoen) gewaarborgd voor het gehele Slingelandse plassen gebied;
- de zwemwaterfunctie blijft gehandhaafd;

Deze afspraken zijn of worden als volgt geborgd:

- Rond de toegankelijkheid is bepaald in de statuten van de stichting dat de stichting haar doel onder meer te tracht verwezenlijken door “het onderhouden en exploiteren van het gebied de Slingelandse Plassen op basis van het Beheerplan, waaronder mede begrepen het toegankelijk houden van het gebied de Slingelandse Plassen voor het publiek.”
- De exacte invulling van deze toegankelijkheid en evenals de zwemwaterfunctie wordt bepaald in een beheerovereenkomst die momenteel wordt opgesteld. Het college is doende om deze overeenkomst op te stellen.

1.2 De governance is zodanig geregeld, dat de risico’s van zowel de deelnemers in de stichting als van de gemeente zodanig zijn afgedekt dat een kostenneutrale exploitatie in beginsel structureel is geborgd evenals de organisatorische continuïteit

Om de governance te regelen is een stichting opgezet door een notaris. Daarbij is specifiek aan de governance aandacht besteed. In de stichting nemen deel de volgende organisaties: Natuur- en Vogelwacht Alblasserwaard Vijfherenlanden, Stichting Polderbos, Wildbeheereenheid Alblasserwaard, visverenigingen de Alver en de Graafstroom en Wielercomité Ottoland-Goudriaan. Deze vorm maakt dat de organisaties zich ook verplichten om menskracht voor de stichting te leveren. Daarmee is het geheel organisatorisch sterker dan wanneer personen zouden deelnemen in de stichting. Bij vertrek van personen uit het bestuur is het aan de deelnemende partijen om nieuwe mensen te leveren. Verder kunnen de organisaties een beroep doen op kennis en expertise uit hun achterban.
Een kostenneutrale exploitatie is al onderwerp van gesprek en onderzoek geweest voorafgaand aan het raadsvoorstel eind 2021. De stichting i.o. heeft toen een behoedzame begroting gepresenteerd, die is uitgewerkt in een vastgestelde begroting voor 2023 en 2024. Dit gaat uit van het principe van kostenneutraliteit. Daarbij heeft de stichting ondertussen en beleggingsstatuut opgesteld en een beleggingsplan gemaakt. Beleggen is nooit zonder risico, maar het doelrisicoprofiel is defensief waarbij we dit tot een aanvaardbaar risico terugbrengen.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

1.3 De verantwoording is geregeld in een jaarverslag (met daar in verslag realisatie, jaarplan volgend jaar en communicatie) en door de installatie van een raad van toezicht met vertegenwoordiging vanuit het college van de gemeente Molenlanden.
In de statuten is een jaarcyclus geregeld en is geregeld dat de stichting een jaarverslag moet maken. Ook is hierin overleg met de gemeente geregeld.
De raad van toezicht hebben wij, zoals hiervoor al aangegeven iets anders vormgegeven. Het college treedt hiervoor in de plaats. Wij hebben u hierover bij raadsinformatiebrief van 22 maart geïnformeerd.

1.4 We kunnen overgaan tot overmaken van het bedrag
Indien aan de genoemde voorwaarden is voldaan heeft u aangegeven dat het nog beschikbare budget onderhoud Slingelandse Plassen aan de stichting (na oprichting) kan worden overgemaakt. Dit zou in drie fasen moeten plaatsvinden:

- 1e deel van €150.000 na goedkeuring raadsvoorstel aan het college;
- 2de deel van €300.000 na oprichting stichting, installatie raad van toezicht, en na goedkeuring van de gemeenteraad;
- 3de deel van €375.000 na goedkeuring van het beleggingsprogramma door het stichtingsbestuur en de raad van toezicht."

Indien u instemt met dit raadsvoorstel is aan de voorwaarden voor deel 1 en deel 2 in onze optiek voldaan.
Voor deel 3 is het volgende van belang. Aan de voorwaarde van deel 3 is uw voorwaarde in artikel 10 van de statuten zodanig geregeld dat de voorafgaande goedkeuring van de Gemeente Molenlanden onder andere nodig is voor het vaststellen van een beleggingsstatuut. Het stichtingsbestuur heeft een beleggingsstatuut en beleggingsplan opgesteld. Na besluitvorming over dit raadsvoorstel wil het college in overleg treden met de stichting en zodra er een positieve beoordeling is het derde deel van het budget daarna vrijgeven.

1.5 Na uw besluitvorming zijn nog kosten gemaakt die redelijkerwijs niet toegerekend kunnen worden aan het over te dragen budget
U heeft bij uw besluit een bedrag van €825.000 gealloceerd voor het onderhoud van de Slingelandse Plassen. Hierop heeft de initiatiefgroep destijds ook zijn aanbod gebaseerd. Na dit besluit zijn kosten gemaakt voor onderhoud en ontwikkeling, maar zijn ook kosten gemaakt die niet hieraan zijn toe te schrijven. De belangrijkste post is de begeleiding door de notaris van de oprichting van een stichting en een aantal belastingen. Wij vinden het niet redelijk dat deze bedragen in mindering komen op het budget dat voor beheer en onderhoud worden gebracht. Dit bedrag van €28.845 willen wij u voorstellen om dit bedrag te dekken uit de algemene reserve.

Kanttekeningen

1.1 Er is een risico dat een kostenneutrale exploitatie niet wordt gehaald
Het doel van het onderbrengen van het beheer van Slingelandse Plassen bij een stichting is enerzijds dat dit leidt tot gedragen beheer van het gebied en anderzijds tot een kostenneutrale exploitatie. Dat heeft in de besluitvorming destijds aanleiding gegeven om positief te adviseren over deze exploitatie.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

De kans bestaat dat op de langere termijn een kostenneutrale exploitatie toch niet wordt bereikt. Dit wordt zoveel mogelijk in beheerafspraken afgedekt, maar het risico bestaat dat bijvoorbeeld gewijzigde regelgeving ertoe leidt dat het beheer en onderhoud extra kosten met zich brengen, die op dit moment niet zijn voorzien. Het in eigendom hebben van dit gebied brengt dit met zich mee. Tegelijkertijd heeft de stichting wel een buffer ingebouwd om tegenvallers op te vangen. Daarnaast is de stichting bezig om zelf ook inkomsten te genereren door bv subsidies te verwerven en donateurs aan zich te binden.
De situatie is ten opzichte van eind 2021 overigens niet fundamenteel gewijzigd.

1.2 Een toiletvoorziening bij de recreatieplan is wenselijk, maar niet meegenomen in de plannen
De zwemplas is officieel aangewezen als zwemwater. Hiervoor is een zgn. Zwemwaterprofiel vastgesteld. In dit profiel zijn de eisen vastgelegd. Bijzondere aandacht vraagt het tegengaan van blauwalg en het voorkomen van fecale verontreiniging. Het voorkomen van uitwerpselen (veelal van dieren) en verwijderen van dode dieren zijn hierin belangrijk. Ook kan een goede toiletvoorziening aan de milieukwaliteit een bijdrage leveren. Dit is echter niet in de plannen voorzien (de huidige voorziening is permanent gesloten, omdat deze regelmatig werd gesloopt). Het college wenst geen middelen beschikbaar te stellen voor een aangepaste / nieuwe toiletvoorziening. Dit uit kostenoverwegingen en vandalismegevoeligheid. Natuurlijk staat het de stichting vrij om zelf het initiatief te nemen om een toiletvoorziening te realiseren.

Extra uitleg bij de kosten

Op dit moment zijn voor 2023 nog geen kosten geboekt, maar maakt de stichting voor beheer en ontwikkeling wel kosten, die de gemeente op basis van de afspraken vergoedt. Deze zullen vanzelfsprekend van het uiteindelijke uit te keren bedrag aan de stichting worden afgetrokken.

Communicatie

Het besluit zal worden gecommuniceerd met het stichtingsbestuur

Vervolgstappen

Zodra u als raad dit besluit genomen heeft, gaat het college een aantal stappen zetten:

- Goedkeuring van het beleggingsprogramma door stichtingsbestuur en college
- Nemen van een subsidiebesluit om de gelden over te dragen aan de stichting;
- Het sluiten van een beheerovereenkomst met de stichting, waarin het gebied in beheer aan de stichting wordt gegeven en concrete(re) afspraken over het beheer worden gemaakt. U moet hierbij denken aan verdeling van verantwoordelijkheden rond onderhoud en inspectie van het openbaar groen en de zwemplas, activiteiten als het Slingelandfestival, verzekeringen etc.

Bijlagen:

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

1. Raadsvoorstel van 23 november 2021
2. Raadsinformatiebrief van 22 maart 29022
3. Statuten Stichting dd 19 mei 2022
4. Begroting Stichting 2023-2024
5. Jaarverslag Stichting 2022

Raadsbesluit

Onderwerp	: Slingelandse Plassen
Zaaknummer	: 1177622
Portefeuillehouder	: Wethouder Jan Lock

De raad van de gemeente Molenlanden:

Gelet op het bijbehorende raadsvoorstel;

Besluit:

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. Aan het college akkoord te geven om aan de Stichting natuur- en recreatiegebied Slingelandse Plassen een bedrag van €788.747,- ter beschikking te stellen ten behoeve van beheer en instandhouding van het natuur- en recreatiegebied Slingelandse Plassen.
2. Dit bedrag ten laste te brengen van:
   - De reserve Slingelandse Plassen voor een bedrag van €759.902,-
   - De Algemene Reserve voor een bedrag van €28.845

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering van de gemeente Molenlanden, gehouden op 20 juni 2023.

de griffier,	de voorzitter,
Marjolein Teunissen	Theo Segers

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000